

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 33/2005 vp

Hallituksen esitys vuoden 2006 tuloveroasteikkolaiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä syyskuuta 2005 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen vuoden 2006 tuloveroasteikkolaiksi (HE 116/2005 vp).

Lakialoite

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavan aloitteen:

— LA 104/2005 vp — Sari Essayah /kd ym.:
Laki vuoden 2006 tuloveroasteikkolaiksi
(läh. 6.10.2005)

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- finanssineuvos Reino Niinivaara, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Matti Merisalo, Verohallitus
- johtava veroasiantuntija Tero Honkavaara, Elinkeinoelämän keskusliitto
- ekonomisti Eugen Koev, Akava ry
- osastopäällikkö Hannele Ranta-Lassila, Keskuskauppakamari
- johtaja Timo Sipilä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- ekonomisti Helena Pentti, Suomen Ammatti-
liittojen Keskusjärjestö SAK ry
- erityisasiantuntija Juha Mynttinen, Suomen Kuntaliitto
- veroasiantuntija Leena Romppainen, Suomen Yrittäjät ry
- ekonomisti Jenni Oksanen, Veronmaksajain Keskusliitto.

HALLITUKSEN ESITYS JA LAKIALOITE

Esitys sisältää ehdotuksen vuoden 2006 verotuksessa sovellettavaksi progressiiviseksi tuloveroasteikoksi.

Esitys liittyy tulopoliittisesta sopimuksesta 29 päivänä marraskuuta 2004 saavutettuun neuvottelutulokseen ja vuoden 2006 talousarvioesitykseen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2006 alusta.

Lakialoite

LA 104/2005 vp. Lakialoite on kristillisdemokraattien rinnakkaisaloite hallituksen esitykselle, ja aloite on myös osa kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjettia.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Valiokunta liittää tähän kuitenkin korjatut tiedot esityksen perusteluissa olevasta palkkatulon tuloveroastetta kuvaavasta taulukosta. Hallituksen esityksessä olevassa taulukossa ei ole otettu huomioon uuden sairausvakuutuksen päivärahamaksun vähennyskelpoisuuden vaikutusta tuloveroasteisiin.

Palkkatulon tuloveroaste

Tuloveroaste, %				
Euroa vuodessa	2005 perusteet	2006 perusteet	Muutos %-yks.	Muutos euroa/v
5 000	12,30	12,07	−0,23	−12
10 000	16,13	15,49	−0,64	−64
20 000	24,69	23,39	−1,30	−260
30 000	31,22	30,19	−1,03	−307
40 000	35,56	34,50	−1,06	−426
50 000	38,68	37,68	−1,00	−499
60 000	40,75	39,80	−0,95	−571
70 000	43,13	42,06	−1,07	−744
80 000	44,96	43,93	−1,03	−820
90 000	46,38	45,39	−0,99	−896
100 000	47,52	46,55	−0,97	−971
110 000	48,85	47,50	−0,95	−1 047
120 000	49,17	48,23	−0,94	−1 123

Lakialoite

Valiokunta on päätenyt kielteiselle kannalle käsittelemänsä lakialoitteen johdosta.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

että lakialoite LA 104/2005 vp hylätään.

Helsingissä 25 päivänä marraskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Olavi Ala-Nissilä /kesk	Matti Saarinen /sd
vpj.	Matti Ahde /sd	Anni Sinnemäki /vihr (osittain)
jäs.	Christina Gestrin /r	Irja Tulonen /kok (osittain)
	Jyri Häkämies /kok	Kari Uotila /vas
	Kyösti Karjula /kesk	Jukka Vihriälä /kesk
	Jari Koskinen /kok	vjäs. Janina Andersson /vihr (osittain)
	Pekka Kuosmanen /kok	Arto Bryggare /sd (osittain)
	Maija-Liisa Lindqvist /kesk	Bjarne Kallis /kd
	Mika Lintilä /kesk	Esko Kiviranta /kesk
	Pekka Nousiainen /kesk	Mikko Kuoppa /vas
	Pirkko Peltomo /sd	Olli Nepponen /kok (osittain).
	Virpa Puisto /sd (osittain)	

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Hallituksen esitys vuoden 2006 tuloveroasteikkolaiksi vähentää valtion verotulon tuottoa vuodelta 2006 noin 540 miljoonaa euroa. Tuloveroasteikon lievennyksen inflaatiotarkistus on tästä noin 150 miljoonaa euroa.

Kristillisdemokraatit ovat verokeskusteluissa esittäneet, että olisi sosiaalisesti oikeudenmukaisempaa kohdistaa veronalennukset elintarvikkeiden arvonlisäveron alentamiseen. Elintarvikkeiden arvonlisäveron alentamisesta hyötyisivät kaikki kansalaiset euromääräisesti kutakuinkin yhtä paljon. Kuitenkin suhteellisesti eniten hyötyisivät ne kansalaisryhmät, joiden ruokamenot ovat suhteessa kokonaismenoihin kaikkein suurimmat.

Elintarvikkeiden arvonlisäveron alentamisen lisäksi tulisi tehdä asteikkoihin 2 prosentin inflaatiotarkistus ja tämän lisäksi yhden prosenttiyksikön alennus alimman tuloluokan marginaaliveroprosenttiin.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena päätöksi 1 § muutettuna seuraavasti:

Vastalauseen muutosehdotus

1 §

Vuodelta 2006 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylitävää tulo-osasta, %
12 200 — 15 700	8	9,5
15 700 — 20 900	340,50	15,0
20 900 — 32 700	1 120,50	20,5
32 700 — 58 000	3 539,50	26,5
58 000 —	10 244,00	33,5

Helsingissä 25 päivänä marraskuuta 2005

Bjarne Kallis /kd

VASTALAUSE 2

*Perustelut***Vasemmistoliitto vaatii oikeudenmukaisuutta veropolitiikkaan**

Emme ole tyytyväisiä Vanhasen ja Heinäluoman (aiemmin: Kalliomäen) hallituksen verolinjaan, jossa kylläkin pienemmissä tuloissa kevennys on prosentoinen murto-osia suurempi kuin isoissa tuloissa, mutta euroina luonnollisesti inflaation ylittävä kevennys on huomattavan paljon suurempi.

Vasemmistoliitto kannattaa oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoa lisäävää vero- ja yhteiskuntapolitiikkaa. Vanhasen ja Heinäluoman hallituksen veropolitiikka kasvattaa muutoinkin tulo- ja varallisuuseroja, mm. seuraavista syistä:

- päätös poistaa vuonna 2007 veroasteikon nykyisestä viidestä tuloveroluokasta yksi tuloveroluokka, mitä poistamista on syytä pitää tasaveron esikartanona;
- varallisuusveron alentaminen ja poistaminen vuodesta 2006 lähtien Suomen muutamalta kymmeneltä tuhannelta rikkaimmalta, mikä vähentää verotuottoa 130 milj. euroa;
- etuuksien jättäminen ansiotulovähennyksen ulkopuolelle, mitä eläkkeissä tosin voitaisiin hyvittää riittävällä kansaneläkkeen tasokorotuksella;
- elinkeinoverotuksen keventäminen ja inflaation selvästi ylittävien verokevennysten toteuttaminen, mitkä vaikeuttavat erityisesti pienituloisten tarvitsemien hyvinvointipalvelujen rahoittamista;
- hallituksen ohjelman ja tuoreen peruspalveluohjelman päätös korottaa kiinteistöveron alarajoja ja maksuja verotuksen painopisteen siirtämiseksi epäsosiaalisemmaksi, vaikka näitä ei vielä olekaan lähdetty toteuttamaan.

Hallitus ei myöskään halua työmarkkinatukeen tasokorotusta, jolla hyvitettäisiin palkansaajille annettavaa veronkevennystä. Opintotuen hallitus taas lisäsi lainapainotteisuutta opintotuen parantamisen sijasta.

Käsiteltäessä hallituksen esitystä tuloveroperusteita koskeviksi muutoksiksi (HE 117/2005 vp) esitämme valiokunnassa palkkatuloja koskevan valtion verotuksen ansiotulovähennyksen rakenteen tarkistamista niin, että se tulojen noustessa poistuisi nopeammin kuin mitä hallitus esittää. Lisäksi esitämme, että tulisi valmistella vastaavanlaiset vähennykset sosiaaliturvatuksiin, joita ansiotulovähennys ei nyt koske.

Tässä vastalauseessa esitämme puolestaan vuodeksi 2006 asteikkoa, jossa suurimpien tulojen marginaaliveroprosenttia ei lainkaan tarkistettaisi. Tällöin toiseksi ylimmän tuloluokan marginaaliveroprosentti olisi edelleen 26,0 ja ylimmän 33,5. Lisäksi ylimpään tuloluokkaan laskettaisiin tulot, jotka ylittävät 51 000 euroa, kun hallitus ja sitä tukeva valiokunnan enemmistö haluavat rajan olevan 58 200 euroa. Meidän esittämämme vaihtoehdossa 58 200 euron tuloista perittäisiin vuonna 2006 valtion tuloveroa 10 500 euroa eli käytännössä saman verran kuin tänä vuonna. Tämä merkitsisi sitä, että suurimmissa tuloissa vero kiristyisi sairausvakuutuksen maksujen nousun verran.

Inflaation selvästi ylittävien veronkevennysten ja siitä seuranneiden tiukkojen menokehysten takia Vanhasen ja Heinäluoman hallitus ei myöskään kykene eikä halua huolehtia teistä ja rautateistä eikä riittävästä joukkoliikenteen ylläpidosta.

Ennen viime eduskuntavaaleja sosialidemokraatit varoittivat kokoomuksen linjasta, jonka he sanoivat johtavan palvelujen ahdinkoon. Nyt sosialidemokraatit ovat vaalien jälkeen toteuttaneet hallituksessa kokoomuksen veropolitiikkaa.

Tasavero ei kuulu pohjoismaiseen hyvinvointiyhteiskuntaan

Kun hallitus ilmoittaa aikovansa poistaa veroasteikosta yhden tuloluokan ja siten ottaa askeleen kohti tasaveroa, ehdotamme lausumaa, jossa tämä torjutaan. Hallituksen päätöstä luopua veroasteikon yhdestä tuloluokasta on syytä luonnehtia tasaveron esikartanoksi, askeleeksi, jonka päämääränä on tuloverotuksen progressiivisuudesta luopuminen tai sen oleellinen vähentäminen. Keskustan suunnalta on saatettu julkisuuteen ehdotuksia, että tuloveroluokkia pitäisi tästäkin vielä vähentää, esimerkiksi valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja Olavi Al-Nissilä on ehdottanut veroluokkien vähentämistä kahteen tai kolmeen.

Pohjoismaisille hyvinvointivaltioille, jotka pyrkivät oikeudenmukaiseen ja tasa-arvoiseen yhteiskuntaan ja turvaavat kansalaisten aseman eri elämän tilanteissa, on ollut ominaista verotuksen progressiivisuus ja korkea taso. Vain siten on voitu ylipäänsä rahoittaa hyvinvointivaltio. Euroopassa sen sijaan tasaveroa soveltavat nomenklatuuran diktatuurista vapautuneet ja taloudellisesti vähemmän kehittyneet maat.

Vasemmistoliitto kannattaa verotuksen progressiivisuuden säilyttämistä hyvinvointiyhteiskunnan rahoittamiseksi.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitasi 1 § muutettuna (Vastalauseen muutosehdotus) ja

että hyväksytään yksi lausuma (Vastalauseen lausumaehdotus)

Vastalauseen muutosehdotus

1 §

Vuodelta 2006 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylitävistä tulon osasta, %
12 200 — 17 000	8	9,0
17 000 — 20 000	440	14,0
20 000 — 32 800	860	19,5
32 800 — 51 000	3 356	26,0
51 000 —	8 088	33,5

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta ei hyväksy tasaveroa ja edellyttää hallituksen niin muodoin peruuttavan päätöksensä luopua yhdestä tuloveroluokasta vuonna 2007.

Helsingissä 25 päivänä marraskuuta 2005

Kari Uotila /vas
Mikko Kuoppa /vas

VASTALAUSE 3

Perustelut

Vastalauseessa esitetään ylimpiin tuloluokkiin pienempiä veronkevennyksiä kuin hallituksen esityksessä. Hallituksen tekemät veronalennus-esitykset ovat valtiontalouden kestävyyyteen nähden liian suuria, ja on pelättävissä, että veropohjan kapaneminen vaikeuttaa hyvinvointipalvelujen rahoitusta tulevaisuudessa.

Hallitus esittää ansiotuloverotusta kevennettäväksi yhteensä 990 miljoonalla eurolla. Osa tästä kevennyksestä liittyy sairausvakuutusjärjestelmän muutoksen kompensointiin ja osa on inflaatiotarkistuksen aiheuttamaa. Näiltä osin vihreällä eduskuntaryhmällä ei ole huomauttamista veron kevennyksiin.

Hallituksen esittämä budjetti on alijäämäinen, ja jo nyt on tiedossa, että kuntien talous kiristyy entisestään tulevana vuonna. Vihreä eduskuntaryhmä katsoo, että veronkevennysten toteuttaminen hallituksen esittämässä laajuudessa ei tässä vaiheessa ole tarkoituksenmukaista ja osa niistä tulisi peruuttaa ja käyttää näin syntyvä liikkumavara vaihtoehtobudjetissamme esitetyn mukaisesti lisäämällä merkittävästi kuntien valtionosuuksia.

Hallitus on jo tällä vaalikaudella toteuttanut todella mittavat veronalennukset. Kaikkia näitä veromuutoksia on perusteltu kilpailukyvyn turvaamisella ja työllisyydellä. Muutosten kokonaistaloudelliset vaikutukset jäävät kuitenkin edelleen arvailujen varaan.

Ostovoiman lisäyksestä suuremman osan tulisi kohdentua pienituloisille. Hallituksen esityksessä veronkevennyksistä suurin osa kohdentuu

yli 2 800 euroa kuukaudessa ansaitseville. Tämän vuoksi esitämme, että tuloveroasteikkoa muutetaan siten, että alle 2 800 euroa kuukaudessa ansaitsevat saavat hallituksen esittämän veronkevennyksen täysimääräisesti, 2 800—4 800 euroa kuukaudessa ansaitsevien osalta kevennyksestä toteutetaan noin kolmannes ja 4 800 euron ja sitä suurempien kuukausiansioiden osalta veronkevennys peruutetaan inflaatiotarkistusta lukuun ottamatta.

Samalla toteamme, että jatkossa hallituksen olisi hyvä perustella veroesityksensä nykyistä laajemmin ja siten, että käytössä olevat vertailuluvut selkeämmin kuvaisivat esityksen sisältöä ja toisaalta olisivat keskenään paremmin vertailukelpoisia. Verotuksesta päätettäessä käsitellään aina euromääräisesti hyvin merkittäviä asioita, joten lainsäädännön tulisi perustua mahdollisimman laajaan ja kattavaan valmisteluun.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitisi 1 § muutettuna seuraavasti:

Vastalauseen muutosehdotus

1 §

Vuodelta 2006 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero prog-

ressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylitävistä tulon osasta, %
12 200 — 17 000	8	9,0
17 000 — 20 000	440	14,0
20 000 — 32 800	860	19,5
32 800 — 58 200	3 356	26,0
58 200 —	9 706	33,5

Helsingissä 25 päivänä marraskuuta 2005

Anni Sinnemäki /vihr
Janina Andersson /vihr